

Abc-bok. :
Föröfningar ur
Läsebok för
småskolan.
Illustr. uppl.

Kastman, Carl,

78 H z a a Br.

National Library
of Sweden

1896
1896

1896

Kungl. biblioteket

0 0000 000059066

ABC - BOK

FÖRÖFNINGAR

UR

LÄSEBOK FÖR SMÅSKOLAN

AF

CARL OCH KNUT KASTMAN

ILLUSTRERADE UPPLAGAN.

1896

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

ABC - BOK

FÖRÖFNINGAR

LÄSREKOR FÖR SMÅSKOLAN

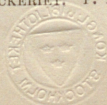
CARL OCH KNUT KASTMAN

STOCKHOLM 1896

STOCKHOLM 1896

KUNGL. BOKTRYCKERIET, P. A. NORSTEDT & SÖNER

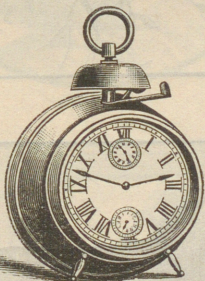

Läslära.

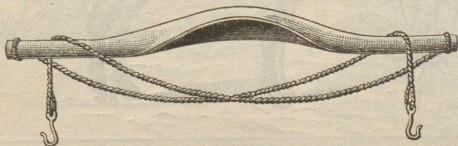
i

i

u

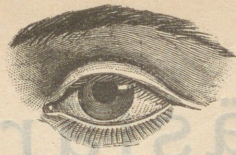
u

o

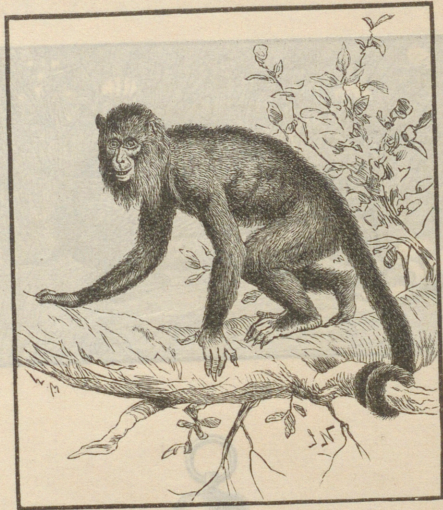
o

ö

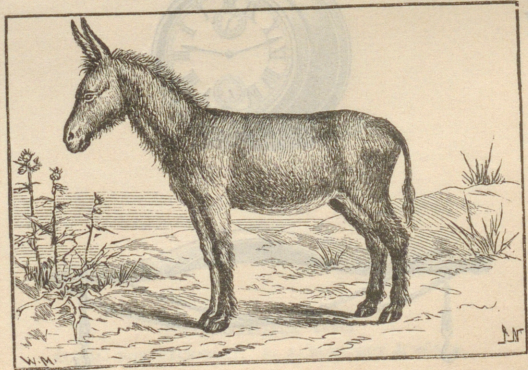
ö

i
ä

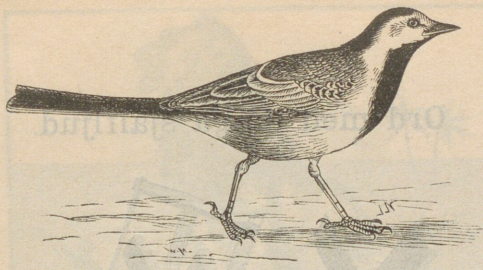
ä

å

å

ä

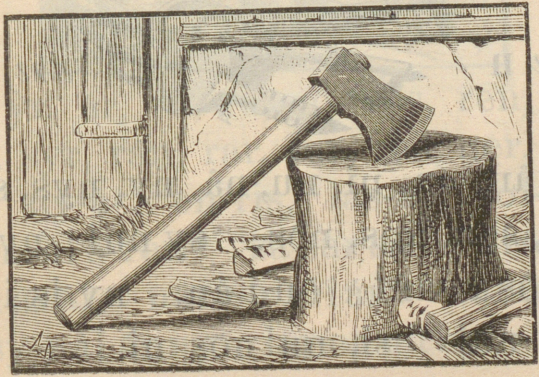
ä

e

e

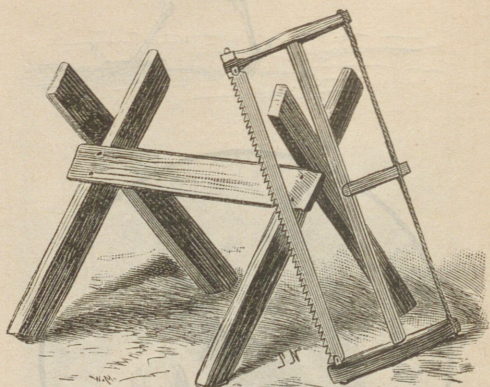
y

y

Ord med långa själfljud.

o s

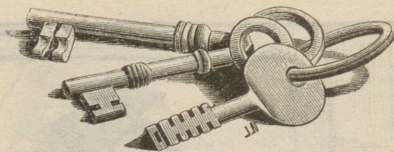

os

is

os, ös, is, ås, si, se, so, sy, så, sås,
sus, sys. ös sås! se, is i sås.
se så, sy!

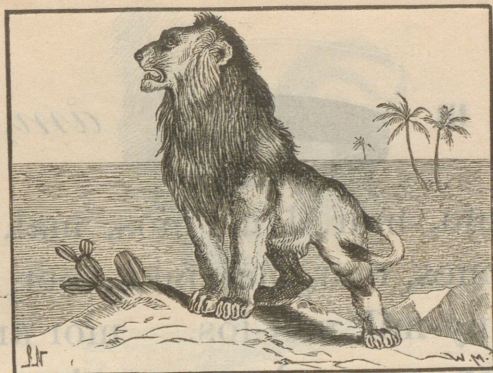
n n

en, ön

ön, ån, en, ni, nu, nå, ny, nys, syn,
sån, sen, nos, nös. sy nu! ny så.
nå, ös i sån! ön i ån. ny is i ån.
nys nu! si, nu nös ni.

l l

öl
äl
il

al, ål, le, lo, öl, il, sil, nål, sol, sal,
len, lin, lån, lås, lön, lös, län, lys,
sy-nål, sy-lön. ny sil. läs nu ni!
al i ån. sol, lys nu!

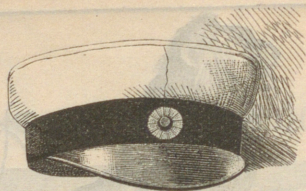
r r

är
ur

er, yr, är, ro, rå, rö, rös, ren, lår,
sår, syr, rån, rar, lur, ras, ner, ros,
ris, ny-år, en-ris, läs-år, sol-ros.
ärersalo-ren? så sur sås. ni är yr.
i ån ärål. närrorniiån? rårniro?
er sy-nål är ny. lär er nu sy!

m m

åm, må

mö, mo, mor, lam, mos, mal, mil,
 min, mes, mör, mål, mån, mer, mur,
 ram, ny-mil, mål-lös. mor är rar.
 mor ler. mor är lam. ser ni en mås?
 läs mer, så lär ni mer. en ny ram.
 er mur är en ny-mil. i mon är al.

f f

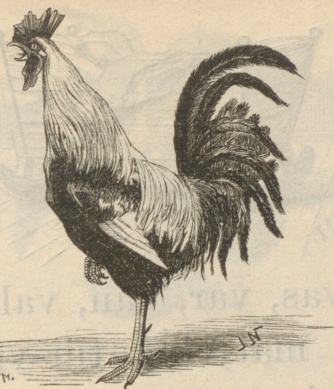

fy

få

fy, fyr, få, får, fä, fin, ful, fur, för,
 fil, föl, far, fel, fös, må-få, yr-fä,
 får-lår. fy, så ful min. en ful fur.
 far är så fin. far får en fin fil.
 läs för far!

t t

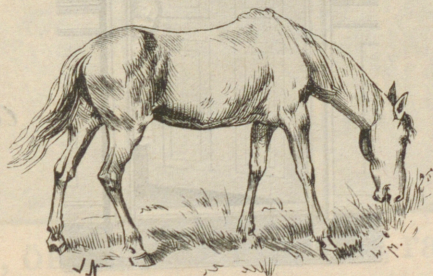

ät

tä

ut, ät, ty, tu, te, tä, tål, tal, fat, rot,
 mat, tam, tår, nät, tät, fot, sot, lut,
 nål-fat, te-sil, mat-sal, rot-mos.
 en tal-för tös. ni är en söt-nos.
 mo-rot är söt. sån är o-tät.

h h

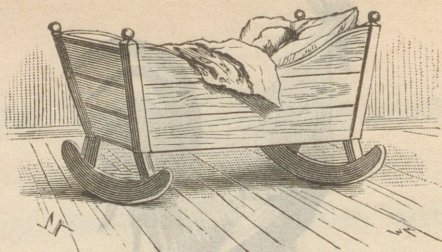

äh

ho

hö, hy, hu, hå, håll, hår, häl, hal, hel,
 hus-mor, hår-nål, hår-nät, ren-hår,
 lös-hår, hes-het, ny-het, nål-hus.
 här har ni en hår-fin sy-nål. sy nu!

u v

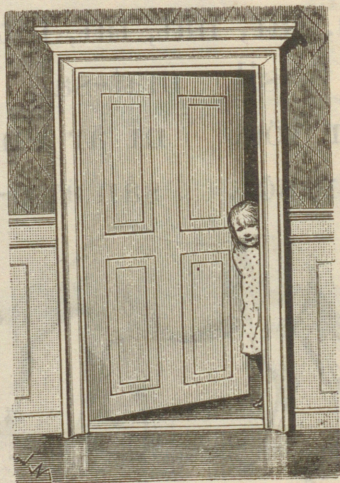

ve

vi

vi, vis, vas, vår, van, val, vät, vin,
val-nöt, mat-vin, tur-vis, o-vis.
er ros är i vår vas. få vi vin?

d d

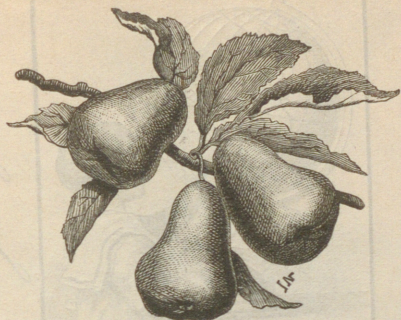

id, då

du, de

dy, dö, död, med, ved, rad, säd, led,
dal, där, dyr, dun, råd, dân, röd, dör,
ved-lår, dal-mas, mål-tid, rid-hus.
dyrsäd. vät ved. hud-löstå. död id.

p p

på

pe

rep, nyp, pys, våp, rop, pil, hop, pip,
sop-lår, såp-lut, på-tår. rar pys.
hör du nöd-rop? en tår-pil på ön.

k k

åk,

ko

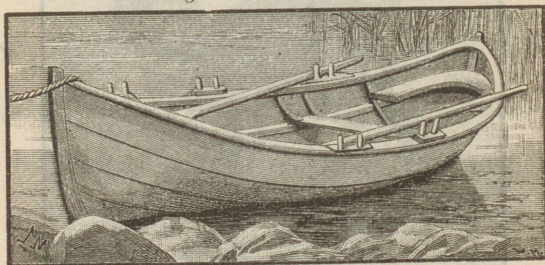
ok, ek, ök, kå, ko, kor, lök, rak, hög,
kar, kok, lek-sak, näs-duk, kål-rot,
hus-tak, sur-kål, åk-don, lek-tid.
du är lik mor. åt du kok-het röd-kål?
fy, en näs-vis tös! en tam ren-ko.

j j

ju, ja
ja-ma

jo, ja, ju, jul, jäs, jul-tid, jul-lek.
ju mer du lär, ju mer vet du.
läs rad för rad! se då väl på!
när är det* jul, far?

b b

ba

by, bä, be, bi, bit, bur, bås, bön, byk,
is-bit, kok-bok, bad-hus, ved-bod.
lik-bår. mor ber en bön. beddumed!
få vi en kak-bit? få vi vin-bär, mor?
en ko har fot-led. vi bo där i byn.

* Läraren bör säga, hvilket ljud e betecknar i detta ord!

g g

gå

äg

gå, gås, tåg, nig, tig, vig, väg, såg,
 tyg, hög, låg, gal, gul, råg, god, gap,
 lör-dag, hög-mod, gas-rör, ved-hög.
 väg råg på er våg! tag hit er såg!
 på en sop-hög låg en hög med deg.
 läs för mig! läs väl, så lär du dig!
 god dag, far! god dag, tös!

sj, sj

sju, sjuk, sjud, sjåp, själ, sjö.
 ro i en sjö. du är sjuk. sjud-het kål.
 vår själ är dyr-bar. jag är sju år.

Ord med kort själfljud.

ö-sa, ny-sa, lä-sa, hö-na, sö-la, hå-la,
le-ra, lä-ra, la-ma, fe-ta, vå-ta, rö-da,
a-pa, pi-pa, ka-ka, sä-ga; på-se, må-
ne, ha-re, ve-ke, ma-ge; ju-ni, ju-li.
mi-na lä-ra-re ä-ro så go-da mot mig.
de lä-ra mig räk-na. de sä-ga, hu-ru
vi bö-ra lä-sa. i går lå-na-de jag en
ny läs-bok. då jag bad mor lä-sa
för mig, sa-de mor: "nu är du lat."
då läs-te jag för mor. jag såg väl på.
far hör-de på mig, då jag läs-te. så
tog jag vår gu-la sy-dy-na. jag får
för-sö-ka vi-sa me-ra tå-la-mod, när
jag syr. jag syr en näs-duk åt far.
nu får jag le-ka. jag får ä-ta vin-bär.
se, fy-ra so-ta-re! så so-ti-ga de ä-ro.

o, ö, rot, rott.

här är mo-rot. har du rott? bott, rodd.
er bod är be-bodd. jul-ot-ta, bod, bodd.

i, ĭ, sil, sill.

sitt, mitt barn, jag vill det. tig!- tigg!
lil-la kis-se vil-le lig-ga in-ne. till, ditt.

y, ŷ, nys, nyss.

en ryss lyss-na-de nyss på vår mu-sik.
vi fyl-la vår hyl-la med yl-le-tyg. myg-ga.

a, ä, al, all.

vår katt satt på en pall. kall natt. hatt.
mam-ma sa-de, att all mat är god. tall-barr.

å, ä, våt, vått.

har du fått fint garn? håll mitt såll!
åt-ta får ä-ro i vår fål-la. gått, sått, rått.

e, ě, het, hett.

jag har sett ett fett lamm. lätt-ledd.

ä, ä, rät, rätt.

är det o-rätt att va-ra rädd för en råt-ta?
lägg ägg i pann-ka-ka! sätt dig, ät dig mätt!

ö, ö, hög, högg.

mors ved-hög högg jag i går. möt, mött.
vårt föl föll. sött vin. för, förr, dörr.

u, ü, ful, full.

en tun-na full med ull. upp, tupp. full mugg.
er muff rul-la-de ned. ful ugg-la. tug-ga.

än-nu, än; in-ne, in, sin; kan-na, kan, han;
kam-ma, kam; öm-ma, öm; lim-ma, lim; tom,
töm, in, min, din, än, vän, män, hon, dum, söm.
böj din arm! röj un-dan här! töj ditt rep!
en död haj. höj dig på tår-na, så får du
se en ka-ja! aj, du föll! maj, tö-ja, rö-ja.

tj, tj.

i går lä-to vi tjä-ra vår ny-a båt. där få
tju-go män rum i ka-ju-tan. i dag seg-la
vi till byn för att säl-ja en tjur, ty det är
en för-tju-san-de här-lig dag. min lil-le pys
tjöt för-fä-rad, då han hör-de, att vår tjur
mås-te säl-jas.

Ord med två efterljud.

al, aln; far, fart; bor, bord; hår, hård; går, gård;
barr, bark; all, alm; pall, palm; föll, följ; sälj;
ärr, ärt, är-ta; viss, visp, vis-pa; väl-ja, täl-ja.
din hund är ond. bind ett band i hans hals-
band! var rask att ar-be-ta!

de bå-da vän-ner-na.

c, c; ck, ck.

»gå ic-ke din väg», bad en li-ten flie-ka sin vän,
i det hon tog fast i hans jac-ka. »en gum-se
be-tar i en bac-ke vid bäs-ken, just där jag
mås-te gå för-bi. ack, jag är myc-ke-t rädd»,
suc-ka-de hon. »var ic-ke led-sen, du, jag skall
föl-ja dig», sa-de han samt räck-te sin lil-la
vä-nin-na han-den med en vän-lig nick. hon
tac-ka-de vac-kert.

ng, ng.

de bå-da bar-nen vand-ra-de se-dan till-sam-
man på en gång-stig för-bi en äng. de sjöng-o
där-un-der en mun-ter sång. de tyck-te ic-ke,
att vä-gen var lång. nu vo-ro de vid den bygg-
ning, där hon bod-de. »tack för att du följ-de
mig! nu läng-tar jag i säng. det är sent. hör
ring-ning-en från byn!»

Ord med två förljud.

nål, snål; lut, slut; må, små; vin, svin; smör;
flyg, fru, fnys, fjun, vrå, mjöl, mjölk, smuts;
tå, stå; ko, sko; par, spar; lo, klo; not, knot;
ring, kring; var, kvar; ro, tro; två; ris, pris;
plätt, dröm, bror, blå, gris, gno, glad, pjåk.

lil-le bror.

bror var snål. al-la krus-bär, han fått från
mor-mor, vill han ä-ta upp en-sam. där-för sat-te
han sig i en vrå. där åt han si-na krus-bär,
ba-ra åt. nu ä-ro de slut. lil-le bror är sjuk,
där-för att han ä-tit upp al-la bä-ren en-sam.

vårt hem.

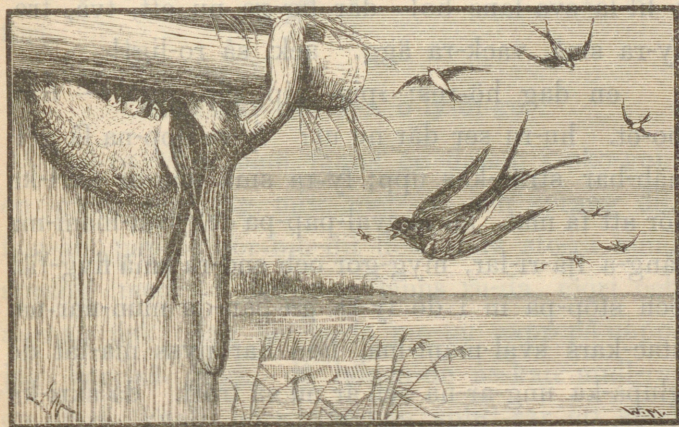
nu gå vi ut en stund på vår gård och* i
vår träd-gård. se träd vid träd: björk, så hög,
kas-tanj, så lum-mig, lind, så skug-gig, lönn, så
blad-rik; bus-kar stå rad vid rad: krus-bärs-bus-
kar med mog-na, saf-ti-ga bär, vin-bärs-bus-kar
med lång-a, rö-da kla-sar. på träd-gårds-säng-
ar-na står blom-ma vid blom-ma: törn-ros, lil-ja,
vi-ol, sip-pa, vall-mo, pi-on. så-dan prakt! så
svårt att va-ra blind!

* Ordet *och*, det enda ljudlagsstridigt tecknade ord, som före-
kommer före sid. 25, få barnen lära sig känna igen utan att
ljuda det.

nod i vår träd-gård bä-ra mång-a träd här-
lig frukt. vi må va-ra på vår vakt! att ta-ga frukt
på träd och bus-kar u-tan till-stånd är o-rätt.

x, x.

det blix-t-rar. krå-kor-na krax-a och flax-a
med ving-ar-na. en fis-ka-re i gu-la vax-duks-
byx-or spring-er med sin lax och brax-en upp
från sjön. hans tax och ox-e föl-ja med, ty de
fruk-ta för blix-tar-na.

sva-lan.

när sva-lan först sy-nes på vå-ren, fröj-da
sig gam-mal och ung. gla-da ro-pa al-la: »sva-
lan är här, vå-ren är här.» hon vill byg-ga sitt
bo vid ditt hus. låt lil-la sva-lan va-ra i fred!

skräms ic-ke den snäl-la få-geln! se, hu-ru hon ar-be-tar! hon sam-lar le-ra i sin näbb. hon fo-gar smu-la till smu-la, hon är en fli-tig mu-ra-re. snart är bo-et fär-digt. då hop-sam-lar hon fjäd-rar, dun, hö och halm till en mjuk bädd för si-na ägg och ung-ar. se, hu-ru snabbt sva-lan kan fly-ga i mång-a tim-mar u-tan att trött-na! hör, hu-ru vac-kert hon kvitt-rar där up-pe på ta-ket!

gå nu tyst och tit-ta från vinds-glug-gen ned i lil-la sva-lans bo! där lig-ga nu ett, två, tre, fy-ra små, vack-ra ägg. ack, så ro-ligt!

en dag hö-res: »pip, pip, pip, pip» — från bo-et. hu-ru ser där nu ut? fy-ra öpp-na få-gelnäb-bar sträc-kas upp; fy-ra små ung-ar skri-ka för att få mat. nu få sval-pap-pa och sval-mam-ma fång-a fjä-ri-lar, myg-gor och and-ra små flyg-fän och stop-pa in i de fy-ra ga-pan-de mun-nar-na. stac-kars sval-mam-ma, hon har nyss ma-tat de glups-ka ung-ar-na och är nu så trött. då skri-ka de å-ter: »pip, pip» — det be-ty-der: »me-ra, me-ra», och å-ter mås-te hon ut.

ung-ar-na väx-a fort, och snart fly-ga de kvitt-ran-de där up-pe i höj-den. när vin-tern nal-kas, fly-ga sva-lor-na sin väg till land, där det är var-ma-re.

nu kan jag lä-sa rätt svå-ra ord. hör: smuts, snar-ka, slask, svart, frisk, fläsk, vrist, sku-ra, spa-ra, stam-pa, mjölk, gröt, knappt, kräf-ta, klätt-ra, tröst, tvätt, björn, bröst, blind, prins, plask, pjosk, drum-lig, näpst, falskt, lömskt.

en rask tös ar-be-tar raskt. ett snällt barn får ic-ke vara glömskt, ic-ke vårds-löst. är-lig-het va-rar längst. färsk sill till färskt bröd sma-ka bra. att skrat-ta är bätt-re än att skri-ka. synd med-för i-bland strängt straff. strut-sar spring-a fort.

il-la går det den o-ly-di-ge.

nä-ra vårt hem fanns en damm i sko-gen. en gång tog jag mitt met-spö och sprang dit, fast-än pap-pa för-bju-dit det. fars sto-ra hund sprang med. i dam-men fanns ru-da, mört och an-nan fisk. jag bör-ja-de me-ta. napp på napp. jag var så glad. då bör-ja-de ås-kan mull-ra. en stark knall hörs. ås-kan splitt-rar ett stort träd bred-vid mig.

i för-skräc-ke-len stu-pa-de jag ned i dam-men. jag bör-ja-de skri-ka. min hund kas-ta-de sig i sjön och drog upp mig. snart stod jag skam-flat fram-för min pap-pa. till straff för min o-lyd-nad fick jag sit-ta i en mörk skrubb.

Stora alfabetet och ljudstridigt tecknade ord.

u *U* U var god mot de fat-ti-ga!

se, här går en stac-kars fat-tig gum-ma. hon är nu så trött, att hon ic-ke för-mår att fort-sät-ta sin väg läng-re. hon mås-te sät-ta sig på en sten. sol-strå-lar-na brän-na varmt. gum-man är så matt, så törs-tig.

en li-ten flic-ka sy-nes på vä-gen. det är lil-la Ul-la. hon ser, att gum-man är trött. »hon är nog törs-tig, ty det är så varmt», mum-lar flic-kan. hon spring-er till en bäck i när-he-ten. här fyl-ler hon sin flas-ka med vat-ten. se-dan går hon till-ba-ka till gum-man. »var så god, drick, i-fall ni är törs-tig», sa-de Ul-la och neg, då hon räck-te fram sin flas-ka. »tack, min snäl-la flic-ka», sva-ra-de den gam-la. hon drack.

snart res-te hon sig för att gå vi-da-re. då sa-de Ul-la: »vill ni stöd-ja er på mig, så kan jag föl-ja er ett styc-ke. ni hit-tar nog ic-ke när-mas-te vä-gen fram till byn. jag hit-tar så bra. mitt ä-ren-de åt mam-ma hin-ner jag än-då, ty jag skall spring-a så fort se-dan.» — »tack, tack, gud be-lö-ne dig, lil-la vän-li-ga barn», sa-de den gam-la rörd. Ul-la var så glad, så glad.

U-no och Ul-rik.

U-tan-för fönst-ret sut-to en duf-va och någ-ra sparf-var. U-no och Ul-rik gåf-vo en half bul-le åt duf-vor-na och sparf-var-na. Ugg-lor röv-va-de en kväll fle-ra grå-sparf-ung-ar ur de-ras bo. Uf-var haf-va sto-ra run-da huf-vu-den; de lef-va af röv och kal-las där-för röv-fåg-lar. Ulf-var och räf-var lef-va äf-ven af röv. Un-der en mörk natt för-ra å-ret för-sök-te en ulf röv-va vår en-da kalf. Ul-rik satt och skref ett bref, då han hör-de ulf-vens tjut. U-tan fruk-tan stör-ta-de han med en knif i han-den ned till la-du-går-den. Ulf-ven blef rädd och be-gaf sig på flyk-ten.

O-li-ka sätt att ut-lä-sa f.

fat, flit, frukt, be-fa-ra, muff, sof-fa, kraft, saft, haf, gaf, graf, gräf-va, gåf-va, grof, staf, gref-ve.

Y Y

Ylf-vas far-li-ga lek.

Ylf-va lek-te hell-re med el-den än med nå-got an-nat. Un-der det mo-dern en dag var u-te för att ta-ga upp po-ta-tis, var Ylf-va en-sam hem-ma i de-ras stu-ga. Ut-i spi-sen brann eld, ty de skul-le ko-ka är-ter till mid-dag. Ylf-va sam-la-de i-hop elf-va små spå-nor och tän-de fermt på dem, den e-na ef-ter den and-ra. Uj,

så de brun-no, så de spr-ka-de. Un-der det hon tän-de på den sjet-te spå-nen, föll den fem-te ned och an-tän-de hen-nes kläd-ning. Yt-terst för-skräckt ru-sa-de hon skri-kan-de ut.

Ylf-va ha-de re-dan fått svå-ra sår på ar-mar, hän-der och ben, då en her-re fick hö-ra hen-nes rop, sprang dit och släck-te lå-gor-na; el-jest ha-de fic-kan bränts till döds.

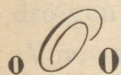

v *V*

Vin-ter-lek.

Vil-helm har två lek-kam-ra-ter: Vik-tor och Ver-ner. Vin-tern är här, och snön lig-ger så kram och tref-lig öfver he-la går-den. Vid gårds-plan-ket skall byg-gas ett stort snö-hus. »Van-tar-na af, tag i med hän-der-na!» ro-par Ver-ner.

Väg-gar-na väx-a och ä-ro snart hö-ga. Visst är det li-tet kallt och svi-der i fing-rar-na. Vill man blif-va varm, ar-be-tar man duk-tigt och stic-ker fing-rar-na i mun-nen, när det blir för svårt. Vid jul-ti-den är allt fär-digt. Vil-helm har spi-kat i-hop brä-der till en dörr. Vik-tor sät-ter dit två glas-bi-tar till fön-s-ter. Vid väg-gar-na fin-nas snö-bän-ka-r. »Vi sko-la stäl-la till kaf-fe-ka-las i ert hus», sa-de Vil-helms mor. Väd-ret var vac-kert, och ka-la-set var så ro-ligt, så ro-ligt.

Om som-ma-ren.

Os-kar, Os-si-an och Ol-ga sprung-o en vac-ker som-mar-mor-gon ut i en skog för att ploc-ka hal-lon och smult-ron. Os-kar vil-le, att de ock-så skul-le me-ta ab-bor-rar, och hop-pa-des få mång-a. Os-si-an ha-de in-om kort dra-git upp fjor-ton präk-ti-ga fis-kar, men Os-kar fick en-dast tolf. Om en stund slu-ta-de de att fis-ka och sprung-o till en be-kant sol-dat, O-lofs-son, som bod-de i ett torp i när-he-ten. O-lofs-son bjöd dem på skor-por och saft-sop-pa.

O-li-ka sätt att ut-lä-sa o.

O-ro, mor, stor, rot, bok, krok, kok-bok, bod-de;
Ot-to, slott, kos-ta, bock; son, moln, rod-na, lof.

ö Ö

Ör-nen.

Ör-nen är en djärf och präk-tig få-gel. Öf-ver de hö-ga fjäl-lens spet-sar fly-ger han så stolt. Öd-lan kan han dock se, där hon i-lar fram djupt ne-re på mar-ken. Öd-lan är lik-väl ett helt li-tet djur. Ör-nen sän-ker sig stun-dom pil-snabbt ned för att med si-na skar-pa klor gri-pa ett lamm, som han bort-för, sön-der-sli-ter och upp-ä-ter. Ör-nen är en rof-få-gel.

djur, djup, djärf.

c C C

Ce-ci-li-a Carls-son.

Ce-ci-li-a Carls-son har en hund, som he-ter Caro. Om kväl-lar-na spe-lar Ce-ci-li-a i-bland på en cit-ron-gul citt-ra. Ca-ro hop-par då i en cir-kel om-kring hen-ne; han dan-sar, på-står flic-kan. Ce-ci-li-as bror räck-te en gång sin ci-garr åt Ca-ro, men hun-den mor-ra-de och sprang sin väg.

g G

Gos-sar-nes vin-ter-nö-je.

Ger-hard ha-de fått lof att lå-na sin pap-pas sto-ra drög för att å-ka i den präk-ti-ga bac-ken

u-tan-för tor-pet. Ge-nast bad han, att lil-le bror
Gös-ta skul-le få föl-ja med. »Gå gär-na, bå-da
tvål» sade far. »Gör er blott ej il-la!»

Uj, så fort det gick. Gos-sar-ne åk-te lätt
och lus-tigt ut-för bac-ken och långt ut på den
frus-na sjön. Gös-ta skrek af för-tjus-ning. »Gif
mig den tung-a drö-gen, så skall jag dra-ga upp
den i-gen», sa-de Ger-hard.

Gla-da be-gyn-te de å-ter sin färd ut-för
bac-ken. Ges-se, de-ras hund, spring-er ef-ter
drö-gen och tju-ter gällt, då han ej hin-ner med.
»Vov, vöv», sä-ger Ges-se stolt, ty nu har han
hun-nit om dem och spring-er tätt fö-re de å-kan-de.
Ger-hard styr rätt upp i en snö-drif-va, där drö-
gen väl-ter. Gos-sar-ne se ut som snö-gub-bar,
när de re-sa sig upp. Gös-ta skrat-tar och gyck-lar
li-ka mun-tert, fast-än han slog sig li-tet. Om
en stund ging-o de hem för att ä-ta mid-dag.
»Gäd-da och po-ta-tis sko-la sma-ka bra nu, gis-sar
jag», sa-de mor.

O-li-ka sätt att ut-lä-sa g.

Ga-ta, gård, god, gul — (a, å, o, u).

Get, gick, gytt-ja, gäs-pa, gök — (e, i, y, ä, ö).

S S

Ser Gud allt?

Sel-ma var en snäll och or-dent-lig tret-ton-å-rig flic-ka. Si-na tven-ne yng-re brö-der, Set, som var fem år, och Sven, sex år gam-mal, vår-da-de hon ömt. Sel-ma och Sven vo-ro en dag en-sam-ma hem-ma. Up-pe på skå-pet stod ett mäs-sings-fat, fullt med mog-na, ren-sa-de krus-bär. »Om jag ha-de någ-ra af des-sa bär! De se så fres-tan-de ut, jag ta-ger mig ett par», sa-de Sven. Sys-tern tog ho-nom i ar-men och sa-de: »Sven, du får ic-ke rö-ra dem.»

Sven vil-le dock ej lå-ta hej-da sig u-tan ro-pa-de: »Släpp mig, mam-ma vet ju ej, hu-ru mång-a bär där ä-ro.» »Sant», sa-de Sel-ma, »men Gud har dock räk-nat dem al-la. Gud ser dig.» Sven ha-de glömt det-ta och blyg-des samt bad Gud och sin snäl-la sys-ter om för-lå-tel-se.

Se-dan sat-te han sig ned och ri-ta-de med Sel-mas bly-erts-pen-na en ståt-lig häst. Sel-ma träd-de ett pärl-band åt lil-le Set. Se-dan häm-ta-de hon hem ka-ra-mel-ler åt si-na brö-der. Som be-tal-ning för des-sa läm-na-de hon de pen-ning-ar, hon er-hål-lit da-gen för-ut af en per-son, som häl-sat på i de-ras hem.

Tec-ken för ä-ljud.

Säng, lä-sa, rätt, fält, tält, ägg, snäll — ä.
Sex, ferm, her-re, pen-na, svensk, fest — e.

I L L

Ljung-en.

Ljung-en väx-er där så ljus och fin nä-ra
Ljung-ans strand. Låt oss i den ljum-ma höst-
kväl-len ploc-ka någ-ra af de ljuf-va blom-
mor-na.

Ljust-ra fisk är grymt, och dock gö-ra fis-
kar-ne det där bor-ta i älf-ven. Lju-det af fåg-
lar-nas af-ton-sång är det en-da, som hö-res.
Sis-kor-na sjung-a: »Gud är god, Gud är mäk-tig,
män-ni-skor-na ä-ro of-ta grym-ma.» — Lju-ga
sis-kor-na?

ljud, ljuf, ljum, ljung, ljung-eld, ljus, ljus-ter,
Ljung-an, Ljus-nan.

i I I

Is-se och I-no.

I-vars och I-si-dors far kom hem från en
lång sjö-re-sa. O, så för-tjus-ta bar-nen då vo-ro.
»I sko-len få ro-li-ga gåf-vor af mig, mi-na småt-
ting-ar, om I haf-ven va-rit snäl-la», sa-de pap-pa.
I-si-dor fick en mar-kat-ta, som han kal-la-de
Is-se ef-ter sig själf. I-var fick en vac-ker, lång-

hå-rig bock, som het-te I-no. »Om Is-se vill, så får han en af mi-na plät-tar och li-tet af min hjort-ron-sylt», sa-de lil-le I-si-dor. Det var det bäs-ta, han viss-te att bju-da vän-nen på.

In-om kort var le-ken i full gång. I-var sprang ef-ter sin hjälm och sat-te på Is-ses hjäs-sa samt lyf-te med sin brors hjälp upp hen-ne på boc-kens rygg, så att hon skul-le få ri-da. »Is-se ser ut som en rik-tig hjäl-te med mod i hjär-tat», jub-la-de bar-nen.

I bör-jan satt a-pan helt för-nöjd och stil-la på I-no, men snart be-gyn-te hon ryc-ka och sli-ta i boc-kens hår. I-no blef då för-skräckt och ru-sa-de snabb som en hjort öf-ver går-den bort till ha-gen. I den-na be-ta-de en får-hjord, vak-tad af en li-ten flic-ka, som het-te

Ing-rid. Ut-om sig af för-fä-ran öf-ver mar-
 kat-tan, flyd-de he-la får-skoc-ken med så-dan
 fart, att den sprang om-kull sitt lil-la vall-hjon.
 Ing-rid ska-da-de sitt huf-vud mot en sten, så att
 hon var nä-ra att slå i-hjäl sig. In-om kort fick
 man dock fatt i den e-la-ka ryt-ta-ren, som nu
 sat-tes i en stor e-korr-bur, där han fick spring-a
 om-kring i ett hjul. Ing-rid låg se-dan läng-e
 sjuk i hjärn-fe-ber.
 I-hjäl, hjälm, hjälp, hjär-ta, hjär-na, hjäl-te, hjä-sa,
 hjon, hjord, hjort, hjort-ron, hjul.

J J Skol-da-gen på lan-det.

»Ju-dit, du får ej lof att sof-va läng-re nu»,
 sa-de Ja-kob kloc-kan sex en vår-mor-gon. Just
 då vägg-u-ret slog sju, sto-do bar-nen fär-di-ga
 att gå till sko-lan. Jäm-te si-na skol-böc-ker
 la-de de bröd och sof-vel i skol-väs-kan. »Jag
 vill ej haf-va så tarf-lig fru-kost», sa-de Ja-kob.
 »Ja-så, då får du va-ra u-tan», sa-de hans mor;
 »bättre grof ka-ka än in-tet sma-ka, min gos-se.»
 Vä-gen till sko-lan gick öf-ver en älf. Vid
 bro-kan-ten satt en gul-sparf. Ju-dit fick se,
 att en räf lu-ra-de på ho-nom. »Visst ic-ke skall
 du få röf-va den lil-la sparf-ven», sa-de Ja-kob

och upp-gaf ett rop, så att räf-ven blef rädd och be-gaf sig bort.

I sko-lan sträf-va-de de bå-da bar-nen af al-la kraf-ter att öf-va sig i att lä-sa, skrif-va och staf-va bra. Ing-en af dem vil-le slarf-va med sitt ar-be-te. Un-der lof-stun-den, som bör-ja-de kloc-kan half elf-va, pröf-va-de de på sin tarf-li-ga fru-kost. »Vår mam-ma är bra snäll, som ar-be-tar för att skaf-fa oss mat», sa-de Ja-kob. »Jag är så hung-rig; det sma-kar så bra.»

Un-der hem-fär-den från sko-lan be-gåf-vo de sig till sin fa-ders graf och plo-ka-de bort de viss-na löf, som sam-lats på den.

O-li-ka sätt att ut-lä-sa j.

Jag, just, nej, höjd, björn, trö-ja, fjä-der, pjosk.
Sju, själf, sjet-te, sjung-a, sjåp, själ, sjuk.
Tjock, tjog, tjur, tju-go, tjä-ra, för-tjust.

H Hjal-mars mo-di-ga hund.

Hjal-mar och hans hund Hjärt ging-o på en väg. Has-tigt sprang hun-den ge-nom en hve-te-å-ker ned mot sjön u-tan att bry sig om, att en orm argt hväs-te e-mot ho-nom. »Hvar-för spring-er Hjärt ned till vatt-net? Hvad skall

han gö-ra där?» ro-pa-de Hjal-mar och ru-sa-de med hvi-nan-de fart ef-ter för att se, hvart hans hund tog vä-gen.

Hjärt ha-de sett, att en stac-kars hund, som fal-lit i vatt-net från en båt, var nä-ra att drunk-na. Has-tigt stör-ta-de han sig nu i haf-vet och for ut till kam-ra-ten så fort, att hafs-skum-met som en hvit hvirf-vel om-hvärf-de ho-nom. Han sim-ma-de ett hvarf om-kring den drunk-nan-de, grep med si-na hvas-sa tän-der i hans päls och å-ter-vän-de till stran-den u-tan att hvi-la.

Hjal-mar hviss-la-de upp-munt-ran-de åt sin snäl-la hund, och snart la-de den-na den räd-da-de vid sin her-res föt-ter. »Hjärt, du är mo-di-ga-re än jag», hvis-ka-de Hjal-mar, i det han böj-de sig ned och klap-pa-de hun-den. »Jag skul-le ej vå-gat det-ta för en kam-rat.»

Tec-ken för v-ljud.

Var, vis, vår, värd, varm, vind, vill-kor — v.

Haf, sof, döf, slarf-va, staf, staf-va — f.

Hvad, hvar, hvarf, om-hvärf-va, hvass — hv.

hval, hvem, hve-te, hvit, hvi-na, hvil-ken, hvi-la,

hwiss-la, hvis-ka, hvirf-vel, hvä-sa.

k *K* **K** Kapp-löp-ning-en.

»Ki-la i kapp med mig den, som kan», ro-pa-de en o-kyn-nig kalf och tog ett hopp öf-ver en li-ten käl-la i sko-gen! »Kä-ra du, det kan jag», sa-de en kräf-ta, som låg bland ki-sel-ste-nar-na i bäl-ken. »Kan du kom-ma li-ka fort som jag till kyr-kan, dit den här vä-gen le-der?» frå-ga-de kalf-ven. »Ki-la i väg, du, jag hin-ner allt med», sa-de kräf-tan.

Kalf-ven vän-de sig i-från hen-ne och dop-pa-de då svan-sen i bäl-ken. Kräf-tan var ej sen att med si-na klor ny-pa sig fast i hå-ren på hans svans. »Kraf-la på nu, ku-sin kräf-ta, jag är snart vid kyr-kan», ro-pa-de kalf-ven och ru-sa-de så fort, han kun-de, vä-gen fram-åt. Kräf-tan satt så be-kvämt på hans svans, som om hon sut-tit på en kär-ra och kört.

»Kä-ra ku-sin, hvart tog du vä-gen», ro-pa-de kalf-ven, då han kom fram till kyr-kan. Han vän-de sig om och såg ef-ter kräf-tan. Has-tigt släpp-te hon sitt tag, föll ned på mar-ken och kröp någ-ra steg fram-åt. »Här är jag», sva-ra-de hon bak-om ho-nom. »Kröp du så fort», sade kalf-ven och vän-de sig för-vå-nad om.

O-li-ka sätt att ut-lä-sa k.

Ka-ka, kål, kok, ku-la — (a, å, o, u).

Ked-ja, kis-ta, kyss, käl-ke, kök — (e, i, y, ä, ö).

T

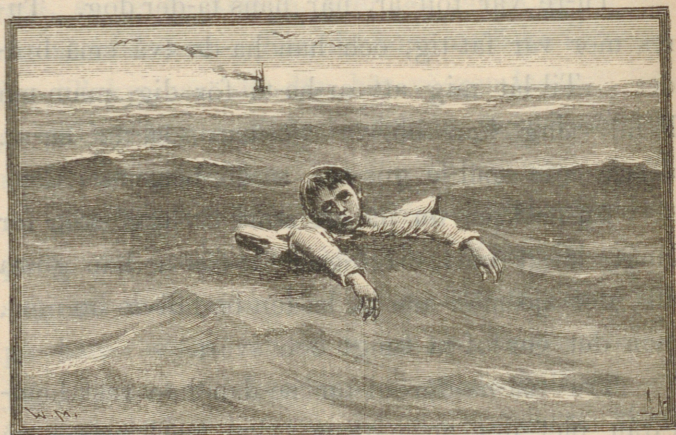
Gud ser mig.

Tu-re var tolf år, när hans fa-der dog. Tu-res mor var fat-tig, och han ha-de två små bröder. »Til-låt mig att ar-be-ta för dig, mam-ma lil-la! Jag kan blif-va sjö-man», sa-de Tu-re. »Tack, min snäl-le gos-se», sa-de hans mor.

Tu-re kom nu på ett stort far-tyg, som for långt, långt bort. Tro-gen för-sök-te han gö-ra allt, det sjö-män-nen på bå-ten be-fall-de ho-nom, men det var of-ta tungt och svårt.

Tre må-na-der ef-ter se-dan han rest hem-i-från blef det en natt myc-ke stark storm, så att det var svårt att stå på däck. Tu-re höll sig fast i en kork-dy-na, som var fast-bun-den vid re-ling-en. Våg på våg slog öf-ver däck-et, och en stor våg ryck-te bå-de Tu-re och kork-dy-nan med sig ut i haf-vet. Ing-en af sjö-män-nen såg det. Tu-re la-de sig på dy-nan, som flöt och bar upp ho-nom. Snart blef det dag, men då ha-de hans far-tyg seg-lat bort och syn-tes ej.

He-la da-gen flöt han om-kring på vå-gor-na. »Tro-ligt-vis mås-te jag dö här», tänk-te han. »Hvem skall nu ar-be-ta för mor och mi-na små brö-der. Ing-en kan se mig här el-ler hjäl-pa mig.» I det-sam-ma kom han i-håg ett li-tet bi-bel-ord, som han lärt sig i sko-lan: »Du, Gud, ser

mig.» »Ja, Gud ser mig. Go-de Gud, hjälp mig!» ro-pa-de han. Han kun-de ej knäp-pa i-hop si-na hän-der, men hans bön gick än-då rätt upp till Gud.

Se, där syns en ång-båt, och på däck står kap-te-nen och ser ut åt sjön. Just då lyf-ter en våg upp Tu-re. Kap-te-nen ser ho-nom. Snart är en båt hos gos-sen. Se, nu är han up-pe i den. Två vec-kor där-ef-ter är han hem-ma hos sin mor.

Snart mås-te Tu-re å-ter ut på sjön, men han var ald-rig rädd, hu-ru det än gick ho-nom, ty han tänk-te stän-digt: »Du, Gud, ser mig.»

f F Fis-ken, som ej vil-le ly-da far

»Far, far, se en mask föll ned i vatt-net», ro-pa-de en li-ten, li-ten fisk, som sim-ma-de om-kring i en å. »För-sök ej att rö-ra den», sa-de fisk-pap-pa, »det är en krok i den, och du blir dö-dad, om du ä-ter upp den.» Fis-ken tänk-te dock, att det ej vo-re så far-ligt, och sade: »Far tror, att jag är så dum. Jag skall nog se ef-ter, att jag ic-ke rör kro-ken, då jag ä-ter upp mas-ken. Fru-kost vill jag gär-na haf-va.»

Fisk-ung-en sim-ma-de dit och slu-ka-de mas-ken. »Fy, aj då, hvad är det, som gör mig så il-la!» ro-pa-de han. Fred-rik, som höll i met-spö-et, drog upp den lil-la fis-ken och dö-da-de ho-nom. Fisk-far grät öf-ver sin sons o-lyd-nad och död.

p P Per och få-geln.

Pip-pi högt i trä-det sit-ter

vid sitt bo hos ung-ar-na.

Per, han hör på de-ras kvit-ter:

mat, mat, mat de vil-ja ha.

Pip-pi ned på mar-ken fly-ger,
tit-tar ef-ter små, små frön.

Per då ut på trap-pan smy-ger
med sin bul-le, färsk och skön.

Pil-ten ler och strör så stil-la
för den få-geln bit-för bit.

Pip-pi nic-kar att det gil-la,
hac-kar, ploc-kar med stor flit.

Pip-pi fly-ger nu att mät-ta
al-la si-na ung-ar små;
näbb, näbb, näbb nu upp de sät-ta,
pi-pa, flax-a, mat de få.

Se-dan al-la blif-vit nöj-da,
sit-ta de i top-pen grön,
hop-pa, skra-pa, gladt sig fröj-da,
tac-ka med en vi-sa skön.

r R Vill du ej ar-be-ta, skall du ej hel-ler ä-ta.

Ry-san-de af köld skyn-da-de gräs-hop-pan
en kall höst-mor-gon till sin gran-ne my-ran och
sa-de: »Kä-ra grann-fru, skänk mig li-tet mat,
och låt mig få skydd i ditt var-ma, skö-na hus,
som du upp-fört så skick-ligt åt dig! Räd-da

mig från att dö; jag är så hung-rig men har in-tet att ä-ta, och jag skälf-ver af köld.» »Hvar för har du då ic-ke un-der som-ma-ren sam-lat nå-gon skörd för hös-ten?» frå-ga-de my-ran. »Snäl-la fru my-ra, det ha-de jag ej tid till.» »Fy, du skäm-tar, frö-ken gräs-hop-pa. Räck-te ti-den ej till för dig? Hvad gjor-de du då he-la som-ma-ren?» »Ro-a-de mig, sjöng och hop-pa-de.» »Ja-så, din skälm, då må du väl skäm-mas. Ro-a-de du dig he-la som-ma-ren, så har du själf för-vål-lat, att du hung-rar på hös-ten. Man skän-ker ej gär-na mat åt en lät-ting. Hvar och en är skyl-dig att sö-ka hjäl-pa sig själf! Sköt du dig!»

O-li-ka sätt att ut-lä-sa sk.

Rask, skal, skåp, sko, sku-ra — (a, å, o, u).

Sked, skinn, skyl-dig, skägg, skör — (e, i, y, ä, ö).

b B B Bar-nen och var-gen.

Bern-hard och Bri-ta ging-o i en skog och val-la-de get-ter. Bred-vid dem hör-des plöts-ligt ett starkt tjut. Bland trä-den syn-tes i det-sam-ma en arg varg, som ru-sa-de fram ur sitt göm-stäl-le. Bri-ta skrek gällt, men Bern-hard slog den gyn-na-ren djärft på no-sen med sin korg.

Var-gen blef så rädd, att han hop-pa-de öf-ver gärds-går-den och göm-de sig bak-om ett berg. Bar-nen skyn-da-de sig ge-nast hem med si-na get-ter.

Berg, dvärg, färg, märg, arg, varg, fing-er-borg, korg, torg, sorg, or-gel, svalg, talg, älg, helg, Ing-e-borg.

a *S* **A** San-ning fram-för allt.

A-dolf vil-le o-gär-na va-ra syss-lo-lös. Af sin fa-der fick han en li-ten yx-a på sin nämns-dag. Ge-nast gick han ut i träd-går-den och be-gyn-te af hjär-tans lust hug-ga och sar-ga trä-den. A-dolfs far märk-te snart, hu-ru ska-da-de hans träd vo-ro, och ro-pa-de med hög-ljudd stäm-ma al-la si-na barn till sig. »Har nå-gon af er gjort den-na o-gär-ning, skall han straf-fas strängt», sa-de fa-der-n. A-dolf dar-ra-de men gick dock ge-nast fram och sa-de: »Ack, pap-pa, jag kan ic-ke lju-ga; jag gjor-de det med min yx-a.» »A-dolf, min kä-re gos-se, gör all-tid, som du nu gjort! Ta-la san-ning fram-för allt!» ut-ro-pa-de hans fa-der, ut-gju-tan-de gläd-je-tå-rar, un-der det han tryck-te so-nen till-sitt hjär-ta.

Gjor-de, gjort, gju-ta.

Tec-ken för j-ljud.

Jag, jord, jul; mjuk, nej, välj, böjd, följd — j.

Ge-org, gift, gyc-kel, gäst, Gö-te-borg, helg — g.

Gjor-de, gju-ta — gj.

Hjort, Hjal-ma-ren, Hjo, Hjal-mar — hj.

Lju-ga, ljung-a, ljums-ke, hög-ljudd — lj.

ä *Ä*

Äl-ku-ma.

Äl-ku-ma är en li-ten svart ne-ger-flic-ka. Äls-kad af sin far och mor var hon glad och lyck-lig, fast-än hon bod-de i en u-sel ris-ko-ja och var myc-ket fat-tig. Äl-ku-mas far, som var jä-ga-re, blef i-hjäl-rif-ven af en ti-ger, då hon var fem år gam-mal. Äf-ven hen-nes mor dog snart där-ef-ter. Ägg, som hon upp-sök-te i få-gel-bo-na, bär och saf-ti-ga stjä-l-kar var det en-da, Äl-ku-ma se-dan ha-de att lef-va af. När hon var sex år, sål-de hen-nes far-bror hen-ne för fem me-ter tyg till en slaf-hand-la-re, som bru-ka-de stjä-la små barn och se-dan säl-ja dem som slaf-var.

Ändt-li-gen ef-ter att haf-va gått lång väg kom Äl-ku-ma till den stad, där hon skul-le säl-jas. Men hon var då så sjuk af hung-er och

li-dan-den, att ing-en vil-le kö-pa hen-ne. Slaf-hand-la-ren la-de hen-ne då på en kär-ra, fylld med sand, och för-de hen-ne på nat-ten till be-graf-nings-plat-sen u-tan-för sta-den. Här kas-ta-de han den stac-kars lil-la flic-kan på mar-ken och stjälp-te san-den öf-ver hen-ne samt gick se-dan sin väg.

Äl-ku-ma an-sträng-de si-na sis-ta kraf-ter och lyc-ka-des få un-dan den sand, som låg öf-ver hen-nes huf-vud. Hon såg grå-tan-de upp mot him-meln. Ing-en vac-ker stjär-na lys-te där, och ing-en-ting viss-te den stac-kars Äl-ku-ma om den go-de Gu-den där up-pe.

I det-sam-ma gick en man för-bi det stäl-le, där Äl-ku-ma låg be-graf-ven. Han hör-de hen-nes sva-ga jäm-mer, skyn-da-de dit, kas-ta-de un-dan san-den, tog hen-ne på si-na ar-mar och bar hen-ne till en mis-sions-sko-la i när-he-ten. Här sköt-tes den lil-la flic-kan kär-leks-fullt, så att hon små-ning-om till-frisk-na-de.

Äl-ku-ma är nu en lyck-lig flic-ka, som läng-tar ef-ter att få be-rät-ta för and-ra svar-ta hed-na-barn om den go-de fräl-sa-ren, hvil-ken hon lärt att äls-ka.

Stjä-la, stjälk, stjälp-a, stjär-na, stjärt.

å *A* Hu-ru en lat gos-se straf-fas.

Å-ke ha-de en gång satt sig på en stock vid en lands-väg. Han låt-sa-de lä-sa i en tjock bok, ty han vil-le vi-sa al-la, hu-ru ffi-tig han var. Snart blef Å-ke dock söm-nig och kun-de där-för ej hå-l-la upp huf-vu-det u-tan bör-ja-de nic-ka. Om en stund kom en bock gå-en-de på vä-gen. Han fick se, att Å-ke allt som of-tast nic-ka-de. »Å, vill du slåss med mig?» frå-ga-de han. A-dolf nic-ka-de. Puff — får han en stöt, så att han tum-lar om-kull, och hans bok kas-tas långt bort. Rod-nan-de af blyg-sel smög Å-ke sig bort. Men boc-ken stod stolt kvar och krå-ma-de sig. Han und-rar tro-li-gen, om det ej finns fle-ra barn, som som-na, när de sko-la lä-sa öf-ver si-na läx-or.

Tec-ken för å-ljud.

År, ål, å-ka, å-ker, å-ter, åt-ta, ås-ka — å.

Rock, lock, dop-pa, kopp, boll, poj-ke, slott — o.

n *N* Ord-språk.

Näs-tan rätt är o-rätt. När björ-nen är skjuten, ä-ro al-la mo-di-ga. När skjuts-poj-ken stjä-l-

per las-set, får häs-ten skul-den. Bätt-re då-ligt skjul än in-tet. Bätt-re haf-va grof skjor-ta än va-ra u-tan. Nöjdt barn har all-tid nog.

Tec-ken för sj-lju-det.

Hys-sja, sjåp, sjung, sjun-ka, an-sjo-vis — **sj.**

Sked, kan-ske, skil-ja, skytt, skäl-la — **sk.**

Skju-ta, skjuts, skjor-ta — **skj.**

Stjä-la, stjälk, stjal-pa, stjär-na, stjärt — **stj.**

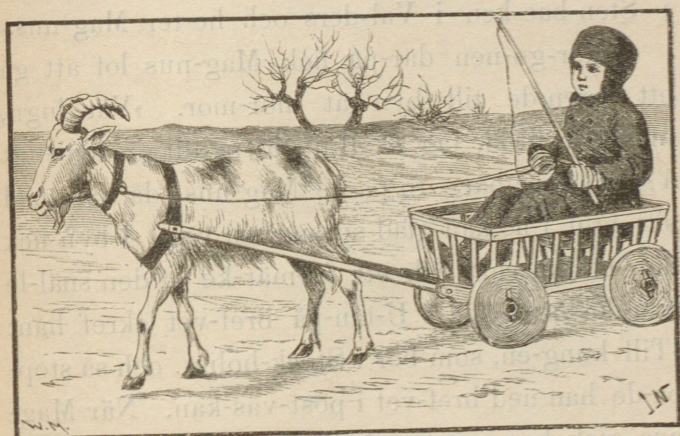
Usch, brosch, ga-losch, marsch, schal — **sch.**

m *M* **M** Mag-nus, som gick till kungs.

Mag-nus bod-de högt, högt up-pe bland fjäl-len i Nor-ge. Han var så-le-des en norsk gos-se, ti-o år gam-mal, snäll och glad. Men han ha-de en stor sorg: han kun-de ej få gå i nå-gon sko-la. Mor var död, far i A-me-ri-ka och mor-mor, hos hvil-ken han bod-de, var så fat-tig. Mer än en mil var det till när-mas-te sko-la ne-re i byn. Så långt or-ka-de Mag-nus ej gå fle-ra gång-er i vec-kan. Mor-mor lär-de ho-nom lä-sa och skrif-va. Me-ra kun-de ej mor-mor, och in-ga and-ra böc-ker än ABC-bo-ken ha-de de.

Rag-nar i grann-går-den, en fjär-de-dels mil där-i-från, ha-de en bock, som drog ho-nom till

sko-lan i en li-ten vagn. Men mor-mor ha-de ing-en bock, ba-ra en get, som dyg-net om fick bo in-ne i stu-gan och sof-va om nät-ter-na un-der ug-nen. Mag-nus läng-ta-de så myc-ke ef-ter sko-lan, att han of-ta dröm-de om den. Så dröm-de han en natt, att en grann kung kom och gaf ho-nom en ståt-lig bock och en li-ten vagn. I

den åk-te han i ba-ra skjor-tan till sko-lan, så att snön yr-de om-kring ho-nom.

Nu viss-te Mag-nus, hvad han skul-le gö-ra. Han skul-le skrif-va ett bref till kung-en i Stock-holm och bed-ja ho-nom om en bock. Mor-mor fick ing-en-ting ve-ta, förr-än kung-ens bock kom. Hon skul-le då blif-va så glad. Till bref-pap-per be-gag-na-de han ett blad ur sin skrif-bok. Mång-a

da-gar be-höf-de Mag-nus för att få sitt bref fär-digt. Han skref:

»Min snäl-le, hö-ge kung i Stock-holm. Jag har drömt, att kung-en gaf mig en bock och en vagn, så att jag fick å-ka till sko-lan. Mor-mor är så fat-tig, och jag vill så gär-na lä-ra mig myc-ket, men det är en mil till sko-lan. Jag bor i Sten-bac-ken i Val-ders och he-ter Mag-nus.»

Mor-go-nen där-på fick Mag-nus lof att gå ett ä-ren-de till byn åt mor-mor. »Var lugn, mor-mor lil-la, jag skall ut-rät-ta allt or-dent-ligt å di-na väg-nar», ro-pa-de Mag-nus, då han med sitt bref i fic-kan glad sprang sin väg. I byn fick han ett ku-vert och ett fri-mär-ke af den snäl-le han-dels-man-nen. U-tan-på bref-vet skref han: »Till kung-en, som bor i Stock-holm», och så stop-pa-de han ned bref-vet i post-väs-kan. När Mag-nus gick hem, reg-na-de det häf-tigt, och han var nä-ra att dig-na af trött-het, då han ändt-li-gen å-ter-kom till mor-mor, som o-ro-ligt vän-ta-de på ho-nom.

Mång-a da-gar ging-o, u-tan att Mag-nus fick nå-got svar på sitt bref. Men en dag kom en gran-ne till Sten-bac-ken med ett bref, på hvil-ket stod Mag-nus namn. Med dar-ran-de hand bröt han det och läs-te: »Kä-re lil-le Mag-

nus. Kung-en har fått ditt bref och skic-kar dig här peng-ar, så att du kan få kö-pa dig en bock och en vagn. Myc-kef fäg-nar det ho-nom, att du så gär-na vill gå i sko-lan. Må Gud väl-sig-na dig och gö-ra dig till en bra gos-se och en he-der för ditt fä-der-nes-land.» Mag-nus var ut-om sig af gläd-je, hur-ra-de, dan-sa-de och sväng-de gam-la mor-mor rundt om. I bref-vet låg myc-kef peng-ar, för hvil-ka köp-tes, hvad Mag-nus be-höf-de.

Mång-a gång-er var det ej så ro-ligt för gos-sen att å-ka den lång-a vä-gen till och från sko-lan, när det var myc-kef kallt, reg-na-de och blås-te svårt. Men Mag-nus för-sum-ma-de sig ej u-tan var en fli-tig gos-se. Han skul-le ju blif-va en he-der för sitt fä-der-nes-land, ha-de den snäl-le kung-en sagt, och det blef han ock-så.

Tec-ken för ng-ljud.

Ring, lång, ljung, ko-nung — ng.

Vagn, regn, lugn, Mag-nus — g.

Blank, sank, klunk, stank — n.

d D Det då-liga res-väd-ret.

Ti-digt en vår-mor-gon red en landt-man till sta-den. Då han ändt-li-gen fått sitt ä-ren-de

där ut-rät-tadt och äf-ven sålt den bunt tyg, som en an-för-vant sändt med ho-nom, be-gaf han sig glad på hem-vä-gen. Det var af-ton, stjär-nor-na tind-ra-de klart, och han sjöng en gläd-tig vi-sa. Där-ef-ter fram-tog han en ci-garr. Knappt ha-de han dock tändt den-na, förr-än det bör-ja-de reg-na. O-ak-tadt man-nen just ej var sjå-pig, sjönk hans mod, då reg-net fort-for att ned-ström-ma allt häf-ti-ga-re. Han vardt slut-li-gen vid rik-tigt då-ligt lyn-ne och sa-de för sig själf, i det han klat-scha-de åt häs-ten: »Usch, ett så-dant res-vä-der jag fått! Om jag än-då ha-de en schal at sve-pa in mig ut-i. Nu blir jag våt än-da in-på skjor-tan och se-dan sjuk af för-kyl-ning. Vä-gen ser ju ut som en sjö. Snart stjal-per min häst mig i di-ket. Om här än-dock fun-nes ett skjul att gå in ut-i!» Men man-nen mås-te fort-sät-ta sin ridt.

Vä-gen gick nu midt i-ge-nom en stor skog. Här fick han plöts-ligt till sin för-fä-ran se en röf-va-re, som sik-ta-de på ho-nom med en bös-sa. Landt-man-nen be-fall-de sin själ i Guds hand och vän-ta-de att näs-ta ö-gon-blick blif-va skju-ten. Men af reg-net ha-de fäng-kru-tet blif-vit vått, och skot-tet brann där-för ej af. Man-nen spor-ra-de sin häst och und-kom lyck-ligt fa-ran.

Då han vid hem-koms-ten be-rät-ta-de, hvad som händt, sa-de han: »Allt, hvad Gud gör, är godt. Just reg-net, hvar-öf-ver jag var så miss-nöjd, hind-ra-de röf-va-ren från att skju-ta och be-stjä-la mig.»

Allt, hvad Gud har sändt,
till vårt bäs-ta ländt.

Tec-ken för t-lju-det.

Tak, mat, sta-ke, strax, sött, bott, gått, bunt — **t**.
Ondt, godt, rödt, hårdt, händt, rundt — **dt**.

E Få-geln, som räd-da-de en mängd sol-da-ter.

En ky-lig vin-ter-dag kom en trupp sol-da-ter till en stu-ga i sko-gen. E-me-dan de kác-ka kám-par-ne ha-de vand-rat lång väg, kän-de de sig myc-ke-t tröt-ta. På en kär-ra och en käl-ke med-för-de de mat, som de köpt. Mor Kers-tin, som be-bod-de stu-gan, lof-va-de de en svart kjour-tel som er-sätt-ning för det be-svär, de för-or-sa-ka-de hen-ne. Me-dan de fing-o köt-tet kokt i kö-ke-t, la-de de sig att sof-va. En li-ten trum-sla-ga-re skul-le hål-la vakt u-tan-för stu-gan. Men äf-ven han var ut-tröt-tad och för-måd-de ej hål-la sig va-ken. E-hu-ru köl-den var så

skarp, att det sved i kin-den, sat-te gos-sen sig ned på en kis-ta vid fo-ten af ett körs-bärs-träd. Ef-ter en stund in-som-na-de han med sin trum-ma i knä-et.

Ef-ter hans mål-tid lå-go någ-ra bröd-smu-lor kvar på trum-man. En li-ten få-gel, som satt i ett träd, märk-te des-sa. Ge-nast flög få-geln dit och bör-ja-de if-rigt ploc-ka upp dem. Där-un-der vid-rör-de och kitt-la-de hans fjäd-rar gos-sens hand. När den-ne kän-de det-ta, vak-na-de han och sprang upp.

Hvad får han då se? Jo, där långt bor-ta vid kyr-kan sy-nas fi-en-der-na, som när-ma sig. Med hast slår gos-sen en trum-hvirf-vel. Hans kam-ra-ter ru-sa upp och ut, mär-ka sin kin-ki-ga be-lä-gen-het, hop-pa upp på hä-s-tar-na, och in-om kort ä-ro al-la för-svun-na. Snart upp-hun-no de den öf-ri-ga de-len af hä-ren, som de un-der-rät-ta-de om att fi-en-den var i när-he-ten. Så blef-vo al-la de mång-a sol-da-ter-na räd-da-de ge-nom den lil-la få-geln, som Gud sän-de.

Tec ken för tj-lju-det.

Tjuf, tjur, för-tjust, tjock, tjog, tju-go — **tj.**
 Ked-ja, kind, ky-lig, kär-lek, kött, käl-la — **k.**
 Kjor-tel, kjol — **kj.**

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N,
 O, P, R, S, T, U, V, W, X, Y, Å, Ä, Ö.
 Q, q, Z, z, 3, 3.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o,
 p, r, s, t, u, v, w, x, y, å, ä, ö.
 q, z, 3, 3.

(Q, q, Z, z, 3, 3.)

Hvem tog lil-la få-gelns bo?

»Hu-it, hu-it, hu-it!

Hvem har stu-lit bo-et mitt?

Jag lagt fy-ra ägg där-i.

Hvem har ta-git dem? Ti, ti!»

»Ic-ke jag», sad' kon, »mu! mu!

Jag gör ald-rig så-dant, du!

Någ-ra strån af mig du fick,
 men till bo't jag ald-rig gick.

Ic-ke jag», sad' kon, »mu, mu!

Jag gör ald-rig så-dant, du!»

»Hu-it, hu-it, ti tink!

Hvem kan gif-va mig en vink?

Här var bo-et, här i trät,
 hvem har kun-nat stjä-la det?»
 »Ic-ke jag», sad' hun-den, »vov!
 Jag är ej så stygg och grof.
 Minns du ej, för-li-den vår
 gaf jag dig en ny-pa hår.
 Bo-et tog jag ej, vov, vov!
 Nej, jag ald-rig är så grof.»
 Gö-ken gol: »Ku-ku, ku-ku!
 Jag skall dem för-hö-ra nu:
 Hvem har ut-ur trä-dets ro
 stu-lit stac-kars få-gelns bo?»
 »Jag», det lil-la lam-met skrek,
 »ej för-när-mat mins-ta kräk.
 Jag gaf få-geln li-tet ull,
 han fick he-la näb-ben full.
 Få-gel-bo-et nä, nä, nä,
 har jag ic-ke ta-git, bäh!»
 Al-la sö-ka, och till slut
 tjuf-vens namn de let-a ut,
 dra-gä ho-nom ge-nast fram,
 ro-pa: »Fy, det var en skam!»
 Li-ten pilt, som hör-de på,
 kröp helt has-tigt i en vrå.
 Det var han, som bo-et tog,
 lil-la få-gelns bo i skog.
 Skam-ligt fann han det till slut,
 där-för sätts hans namn ej ut.

